

NUMATOMO TEISINIO REGULIAVIMO POVEIKIO VERTINIMO PAŽYMA

Projekto pavadinimas	Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl 2015 metų paskelbimo Orios senatvės metais“ projekto pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektas (toliau – Nutarimo projektas).
Projekto rengėjas	Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija.
Projekto tikslas	Nutarimo projekto tikslas – pateikti Lietuvos Respublikos Seimui tvirtinti nutarimą „Dėl 2015 metų paskelbimo Orios senatvės metais“ (toliau – Nutarimas). Nutarimo tikslas – 2015 metus paskelbti Orios senatvės metais, atkreipiant visos visuomenės dėmesį į jau esamus ir artėjančius senėjančios visuomenės iššūkius ir jau dabar pradėti rengtis jiems, kad įtraukiant visas institucijas ir nevyriausybinės organizacijos bei pačius žmones, būtų sukurtos sąlygos oriai senatvei. Vienas esminių iššūkių, su kuriuo susiduriama senėjant visuomenei – užtikrinti produktyvių visuomenės narių, ypač vyresnio amžiaus asmenų, sveiką nepriklausomą senėjimą, siekiant sumažinti neigiamą sveikatos sutrikimų poveikį gyvenimo kokybei, savarankiškumui ir darbingumui ir atitinkamai užkirsti kelią socialinės atskirties bei skurdo rizikai. 2013 m. pradžioje Lietuvoje gyveno 905,2 tūkst. 55 metų ir vyresnio amžiaus žmonių, tai sudarė 30,5 proc. visų gyventojų (šaltinis – Lietuvos statistikos departamento informacija). Palyginti su 2012 m., tokio amžiaus žmonių padaugėjo 7,7 tūkst. (0,9 proc.). Prognozuojama, kad 2030 m. pradžioje beveik trečdalį (28,9 proc.) Lietuvos gyventojų sudarys 60 metų ir vyresnio amžiaus žmonės (Europos Sąjungos (toliau – ES) 27 šalių vidurkis – 30,4 proc.). Tikėtina, kad vienam 60 metų ir vyresnio amžiaus asmeniui tada teks 2 darbingo amžiaus asmenys (šiuo metu – 3). Gerinant vyresnio amžiaus žmonių sveikatą, mažėja jų socialinė atskirtis – sveikesnis žmogus gali aktyviau dalyvauti socialiniame gyvenime, be to, ilgiau išlikti savarankiškas ir netapti našta savo artimiesiems ir (arba) valstybei. Pagyvenusių žmonių psichikos sveikata blogėja ne tik dėl fiziologinių senėjimą lemiančių priežasčių, paveldimos rizikos susirgti, bet ypač dėl socialinės aplinkos – vienatvės, saugumo stokos ir nepalankių aplinkos veiksnių, emocinių išgyvenimų, somatinių ligų, konfliktų šeimoje, finansinių problemų ir pan. Senstančio žmogaus būseną labai priklauso nuo paties žmogaus ir visuomenės požiūrio į senatvę bei pagyvenusius žmones. Tam, kad prevencinės priemonės, taikomos sveikam senėjimui skatinti, būtų veiksmingos, būtina, kad pats žmogus suvoktų senėjimo proceso, kaip savo gyvenimo vientisumo ir tęstinumo etapo, neišvengiamumą ir sąmoningai jį priimtų, orientuodamasis į jam siūlomas prevencines priemones.

Siūlomo projekto poveikio įvertinimas

Poveikis atitinkamai sričiai

Priėmus Nutarimo projektą, 2015 metai bus paskelbti Orios senatvės metais bei pradėta jiems rengtis įtraukiant visas institucijas, nevyriausybines organizacijas ir pačius žmones, kuriant sąlygas oriai senatvei.

Užtikrinant vyresnio amžiaus asmenų sveiką ir nepriklausomą senėjimą, siekiant sumažinti neigiamą sveikatos sutrikimų poveikį gyvenimo kokybei, savarankiškumui ir darbingumui, atitinkamai bus užkirstas kelias socialinės atskirties bei skurdo rizikai.

Neigiamų pasekmių nenumatoma.

Poveikis valstybės finansams

Projekte Vyriausybei pavedama patvirtinti 2015-ųjų Orios senatvės metų priemonių įgyvendinimo planą, kuris bus vykdomas iš ministerijoms, įstaigoms prie ministerijų ir kitoms institucijoms 2015 metams patvirtintų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų.

Poveikis administracinei naštai

Poveikis nenumatomas.

Poveikis socialinei aplinkai

Projektu siekiama sudaryti sveiko nepriklausomo senėjimo sąlygas vyresnio amžiaus asmenims, sumažinti neigiamą sveikatos sutrikimų poveikį gyvenimo kokybei, padidinti vyresnio amžiaus asmenų savarankiškumą ir darbingumą bei atitinkamai užkirsti kelią socialinės atskirties ir skurdo rizikai. Gerinant vyresnio amžiaus žmonių sveikatą, sumažėtų ir jų socialinė atskirtis – sveikesnis žmogus galėtų aktyviau dalyvauti socialiniame gyvenime, be to, ilgiau išliktų savarankiškas ir netaptų našta savo artimiesiems ir (arba) valstybei.

Tam, kad prevencinės priemonės, taikomos sveikam senėjimui skatinti, būtų veiksmingos, būtina atkreipti visuomenės, įskaitant valstybės institucijų ir nevyriausybinių organizacijų dėmesį į problemas, su kuriomis susiduria vyresnio amžiaus asmenys. Atsižvelgiant į tai, 2015 metus siūloma paskelbti Orios senatvės metais.

Šios prevencinės priemonės bus nustatytos 2015-ųjų Orios senatvės metų priemonių įgyvendinimo plane, kuris bus patvirtintas priėmus Vyriausybės nutarimą „Dėl 2015 metų paskelbimo Orios senatvės metais“.

Kita svarbi informacija

Nutarimo projektas skelbiamas Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinės sistemos projektų registravimo posistemėje.

Informacija apie asmenį ir instituciją, atsakingą už poveikio vertinimą

Vardas ir pavardė	Elena Strazdaite
Pareigos	Vyriausioji specialistė
Institucija (padalinys)	Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos Teisėkūros ir teisinio vertinimo skyrius
Telefono numeris ir elektroninio pašto adresas	Tel. (8 5) 266 1425, el. p. elena.strazdaite@sam.lt